

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭНИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОН НААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1931 сыл алтынны 15 күнүттөн тахсар № 99 (4055) 1971 сыл. Атырдыах ыйын 21 күнэ СЫНАГА 2 харчы СУБУОТА

ССКП XXIV съездин уураахтарын—олоххо

БУ БЫЛДЬАНЫКТААХ КҮННЭРГЭ

Эрилик Эристийн аатынан колхоз Чакырдаабы биригээдэттэр общественной сүөһү аһылыгын бэлэмнээхтэ 118 киһи кыттар. Үс кэлэ, икки механизатордар звенолара туруоруллубуттара. Кинилэр таһынан илиинэн уонна моой оттооччулар ходуһа киирбиттэр.

Ыраах Бэрэ үрээтэр биригээтэах киһибитин Кириллин Н. Г. звеноводунан аһаа ыһыппыт. Оно 15 отчут келе охсоруна, муньарынаа үлэлиллэр. Бу ый ортоотугар диэри 2100 центнер оту бэлэмнээтилэр. Хонду уонна 363 таһынаабы алаастарынан сылдыар, эмиз итинник, Е. Титов салайар 13 киһилээх звенота, 1720 центнер оттонно. Отгон Н. П. Филиппов келетун звенота 1410 центнери кэбистэ.

Кинемеханик И. Лебедев илиинэн оттооччулары салайар. Таатта таһынан, Боккээлигинэн оттуулар. Кинилэр 787 центнер оту дулба, уу кирэ эгэр-

дээх ходуһаттан ходуһа туруордулар. Куоталаһыга бастааннар убаһаан бириэмийэлэммиттэрэ. Пенсионердар, нэһилиэк сулууспалаахтара, о.д.а. түөрт уонча киһи, 1530 центнери оттооннор, улахан көмөнү онордулар. В. А. Михайлов уонна мин бэйэм салайар механизатордарбыт звенолара Таатта, Хонду хончолорунан, алаастарынан оттуулар. Оно 2060—2250 центнер оту кэбистилэр. Тэа хаһаайыстыбатын оройуоннаабы управлениетын коллектива биһиги кытта шэфтээр. Кинилэр трактор охсоро хаалларбыт уулаах сиригэр үлэлээтилэр. Үрэх баһа дойдуга тахсан 300 центнер оту туруордулар. Бу уон үс киһиэхэ, кылгас көмгө диэтэххэ, үчүгэй көмө.

Политтэрийээччилэр хондуулаабы отууларга сылдыаллар, үлэни-хамнаһы тэрийсигэ көмөлөөллөр диэххэ наада. Ол эрэри биригээдэ үрдүнэн графика билигин да киирэ илик-

пит. Сыллаабы былчантаан, бу ый ортоотугар диэри, 47,4 бырыһыанын эрэ оттоотубут.

Ол аата үлэ тэрээһинэ, дыһаппилиннэтэ, үлэ режимин туһуу билигин да сорох звеноларга намыһабын көрдөрөр диэн билинэргэ тийиһилэр. Оноуоха эбии эдэр трактористар уонна машинистар үлэбэ опытыра иликтэрэ, онтоо сылтаан техника алдыаныта, турууга тахсара харгыстыыр түбэлтэлээх. Санпаас чаас миэстэбэ суох буолан, ону ирдэһэ, була колхоз кинигэр Диригтэ ба-ран, элбэх бириэмэбитин сүтэрбит. Хонду үрээтэ, сорох алаастар үүнүүлэрэ мөлөх, ол эмиэ тэппит буолуон сеп.

Оттоохун тэтимни күүһүрдэргэ билигин былдыаһыктаах күннэр. Бу хаалбыт кылгас көмгө хоннохтоохтук үлэлииргэ биригээдэ күүһүн түмэбит.

М. КИРИЛЛИН,
биригээдипр.

Тэрилтэлэр улахан көмөлөрө

Оройуон киинин тэрилтэлэрэ шэфтээх хаһаайыстыбаларыгар оттоохунга улахан көмөнү онороллор. Үгүс тэрилтэлэр райсовет исполкомунан бэриллибит былааннарын хайы үйэ толортоотулар. Ону таһынан өрөбүл күннэргэ ытыллыбыт маассабай субуотунуһуктарга үгүс киһинэн күргүмүнэн тахсан үрдүк онгортон таһаарылаахтык үлэлээтилэр.

х х х

Райсовет исполкомун коллектива Калинин аатынан колхозка оттоото. Оно 12 киһи бастайааннай үлэлээтэ, сорох көмгө кинилэргэ эбии

элбэх киһи тахсан көмөлөстө. Кинилэр звеновод, оройуоннаабы былаанныыр комиссия председателе Эверстов Н. Е. салалтатынан Наммаарыкы. Эмээки диэн сирдэргэ наар уу отун оттоотулар.

Коллектив үлэһиттэрэ улахан дьулуурдаахтык ылан үлэлээтилэр. Сорох үлэһиттэр кыайылаах-хотуулаах бастын отчуоттарын көрдөрдүлэр. Холобур, илиинэн охсооччулартан Сивцев И. Н.—оройуон архитектора, Михайлов В. В.—спорткомитет инструктора тэтиэхтэрин булбатылар. Муньааччылартан Белин Д.—деткомбинат үлэһитэ, Сидорова Д. И.—оройуоннаабы библиотека үлэһитэ, Оксешникова М. И.—культура дьэтин худруга уонна да атыттар

үрдүк таһаарылаахтык, сыраллаахтык үлэлээтилэр.

Коллектив отчуоттар 45 тонна былааннарын 58 тоннанан толорон, бастын хаачыстыбалаах оту кэбиһэн чөмчөтөн колхозка туттардылар. Маны таһынан коллектив үлэһиттэрэ ытыллыбыт маассабай субуотунуһуктарга активнайдык кытынчылар.

х х х

Промкомбинат коллектива шэфтээх Субуруускай аатынан совхозка Болтоно отделениегэр 30 тонна оту оттуур былааннаах. Манна алта киһи бастайааннай ананан үлэлиир уонна коллектив рабочайдара өрөбүл күннэргэ күргүмүнэн тахсаллар. Билигин кыра муньуу уонна кэбиһи хаалан турар. Бу күннэргэ ити хаалбыт үлэлэри ситэрэн, былааннаах отторун 100 бырыһыан толорор кыахтаах салгы үлэлиллэр.

Ити курдук райпотребсоюз үлэһиттэрэ кинилэргэ бэриллибит былааны толорор иһин салгы оттуулар. Эргин үлэһиттэрэ ылыммыт эбэхтэлистителэрини чнэстээхтик толорор дьулуурдаахтар.

Коми АССР. Усть-Цильма нуруот үгэстэрин тутуһар салиннэһэн аатырар Ордук «Юрка» диэн күүдэй киэнник биллэр. Печора кытылыгар былыргы көстүүмнэрдээх самодеятельность артистара, аныгылыы таһаастаах көрөөччүлөр мусталлар. Артистар былыргы эгээркэй уонна үгкүү ырыалаах дьахталлар набыл хоровадтарын тардаллар.

Снимокка: уус-уран самодеяльность кыттылаахтара Екатерина Вулыгина (ууга) уонна Ольга Дуркина. С. Губской фотота. ССТА фотохрониката.

Кыһарыттарар балаһыанньалаах

Хаһаайыстыбалар бу күн-нэргэ общественнай сүөһү-нү дөлөгэй аһылыгынан хааччыы, бурдук уонна оҕоруот аһын хомуйуу боп-пуруостарынан түбүгүрэл-лэр. Бу күннэртөн өр-өгөр буолбакка кыстыкка бэлэм-нэни ыгылытыа.

Совхоз Соловьевтаагы отделение быйыл 1040 ынах сүөһүнү, ол иһигэр 370 ынах ынаа, 258 са-га төрүү сүөһү кыстаттаах. Билинги туругунан бу от-деление кыстыкка улахан-нык кыһарыттарар балаһыан-ньалаах. Ынах сүөһү алта хотонунан кыстаттаах. Күн бүгүн сүөһү 40 бырыһыана ханна кыстыыра биллибэт. Хотоннору кыстыкка бэлэм-нээһингэ элбэх үлэ турар. Хара алданнар оһуттарынан тутуллубут арыттаах муос-талаах хотонго ууну биэ-рин, эби аһылыгы бэлэм-нээһин тэрилин мөһтөһү-үлэтэ олус бытаан. Подсо-бай дьэ тэрилэ ырааһынан ситэриллэ илик. Саас ыам кыйыттан ыла маньаха «Сель-

хозтехника» отделение быйаарылаах дьаһалы су-наллык ылан испэт. Бу хо-тонго ааспыт кыһын 350 сүбэн сүөһү кыстаабыта. Кинилэр сүүбүнэн тонна сыллаабы ноһуомнара хайа буолан хаччаччы хатан дьа-паллан сытар. Бу үлэни от-деление бэйэтин күүһүнэн кыайар кыага суох. Оттон совхоз салалтата иһин билэ-билэ, төһө эмэ эрдэттэн туруоруу баары үрдүнэн ый устата туох да быйаа-рылаах дьаһаллары ылба-ка олорон баран, дэ сага ыла сатаан эрэр. Бу абы-йах хонуктан бэтгэх биер ДТ-74 бульдозерынан ноһу-му хотон иһиттэн таһырдыа үтүрүүх буолан күн аһара үлэлэт, алдынан өрөмүөн-нэ турар. Итинник үлэлээн ыраастааһыны кырата буол-лабына, биер-икки ыйынан бүтэриэхха сөп.

Саас икки хотону уу ортолоругар диэри ылан улаханник алдыабыта. Уу түһэттин кытары үрдүгэр

түһэн өрөмүөннөбөтөхтөрө. Отделение салалтата бу ый 11-12 күннэригэр эр Ар-дас хотон муостатын өрө-мүөнүгэр 7 киһини туруу-ран субуотунньук тэрийдэ, кэлэр субуотунньук 18-19 чыыһыларга былаанна-мыта.

Өссө киһи диксипэрэ манньк баар. Ый аһарын анараа өттүгэр 150 сүөһү быйыл кыстыахтаах хотон-норун баһаналара эр түһ-риллэн тураллара Чугаһы-нан тутуу маһа көстүбөт этэ. Хотон маһын көрдүһүгэр соторутаабыта эр сана 5 киһини туруордулар. Хайа аны ити мас тиллэн кири-рэ баар эбээт. Совхоз дирек-торын солбуйааччы таб. Н. С. Яковлев өссө атырдыа-һын 1 күнүгэр отделение управляющаа таб. А. П. Ефимовка лесовоу субу-аһай биэриэх курдук эрөн-нэрибэтэ. Лесовоз Мырылаа-һы 13 чыыһыматыгар эр кирибэтэ да, ардахтан икки күн турда.

Дал, кыбыы диил мели-тир. Эгэ, ныйраһ сарыа би-

тэр хааччага диил кэлиэ дуо, суох. Ити күннэргэ быс-тах боппуруостарынан сүп-сүгүрүү түмүктэрэ. Сүөһү тутуулары былааннаан, сыл аһы саатар биердин объек-тылаа киллэрэн иһин ама хайдах кыаллыбат буолуой? Тутууну ытыгыга үлэһиттэр материалнай интэриэстөөх буолуулары олох уур наа-далаах.

Отделение ба зоотехник суох, оттон ветврач — уоп-ускаба. Ити сайын кэм-нэ үрдүк үүт, эмсэ эт иһин охсуууга биллэр охсуулааба саарбага суох.

Сүөһүттэн ылымлар боро-дуускуйаны үрдүтүгэ бол-бонтону күүһүрдүгэ уол-дыаста. Отделение салалта-та, партбюро бу боппуруоһу-нан анаан-минэн дьарык-таннахтарына, эби суһал дьаһаллары ылаахтарына эр балаһыанньа түсүөбэ. Оттон совхоз салалтата кыс-тыкка бэлэмнэни боппуруо-һунан билиннэһэн олох-тоохтук дьарыктаннахтаах.

Н. СИДОРОВ.

Сууккаба 790 грамм

Совхоз Кытаанахтаагы отделениегыгар 536 ныйраһ илиһинэн иитиллэн турар. Үгүс ныйраһ көрөөччүлөр үчүгэй түмүктэри ситистилэр. Отделение үрдүнэн хас биердин ныйраһ сууккатаа-бы эбиллиитэ ортотунан 540 граммга тэгнэстэ.

Ордук үчүгэй түмүгү, сов-хоз биер бастын үлэһитэ, кыһынын ыанньыксыт, са-йынын ныйраһ итээччи Си-доров Василий Романович ситиһэн иһэр. Киһи көрөр 53 ныйраһтарын сууккатаабы эбиллиилэрин ортотунан 790 граммга тиердэн, тыннаах ыйааһынын 1283 кило-грамм эти онордо. Былы-рын Кытаанах орто оскуо-латын бүтэрбит эдэр сүөсү-лүт комсомолка Сусанна Захарова киһи кэннигэ тилэх баттаһан иһэр. Суса-на Васильевна 32 ныйраһи көрөр. Ныйраһтарын суукка-

таабы эбиллиитин 732 грам-на тиердэн валовойунан 803 килограмм эти онордо. Итин-тэн итэбэһэ суох көрдөрүү-лэри Лазарев Михаил Ива-нович уонна Лазарева Цела-гея Тарасовна ситистилэр.

Ныйраһ итээччилэр бэйэ-лэрин сүрүн үлэлэрин таһы-нан оттоохунга активнай-дык кытталлар. Коммунист Лазарев Михаил Иванович салалтатынан ныйраһ кө-рөөччүлөр звено тэринэн үлэ-лииллэр. Кинилэр 50 тонна бастын хаачыстыбалаах сту-көһүнэн туттардылар. Ман-тан инникитин салгыы от-туурга сорукутаналлар.

Отделение ыччат сүөһүтүн көрөөччүлэрэ тохусе пяти-летка бастагы сылын соруку-тарын толорууга бары күүс-тэрин ууран үлэлииллэр.

Г. АФАНАСЬЕВ,
Н. МИРОНОВ.

МОРФУНОВТАР НЫРЭЙДЭРЭ

Кытаанах. Арылаах бири-гээдэтигэр кэргэнни Анна уонна Семен Морфуноттар олунньу ыйга 60 ныйраһи туп-пугуттара. Көмнө диин үчүгэй мөччирэгнээх, дөлөгэй уулаах сайылыкка тахсыбыттар. Ныйраһтарын от ыйынаабы сууккатаабы эбиллиилэрэ орто-тунан 750 граммга тэгнэспитэ. Кинилэртэн саамай улаханнара 210 кг-мы, оттон кыралара биердин центнери үктэтиилэр.

Алта ыйдаах сүөһүлэргэ торо-луйбут ныйраһтар дикхэ сөп. Мантан күһөрү сайын өссө тупсуохтара, төлөһүйүөхтөрө.

— Бастын ныйраһыт 280 кг, кыраларыт 150 кг ыйаа-һыннаах буолан борооску ко-рооччу илиһигэр киирэллэри-гэр кыһаһаһыт, — дэһэллэр пенсионер Морфуноттар.

Е. СЫРОМЯТНИКОВ,
билиһи общ. корр.

ОРОЙУОН БААҢЫНАЛАРЫГАР

Субуруускай аатынан совхоз Литвинцев С. Н. Одьулуун бааһыналары-гар бурдук хомуурун үлэтэ ааспыт икки күн үрдүк тэ-тимнээхтик барда. 85 гек-тар быстарылынна. Онон барыта 335 гектар бааһы-наттан валовойунан 3664 центнер бурдук ылымнына. Онон гектартан ортотунан 10,9 центнер бурдук ас-танна.

П. ПАВЛОВ.

А. СИВЦЕВ.

Красноярская кыраай. «Элита» государственной пле-менной завод Сибир уонна Дальнай Восток хаһаа-йыстыбаларыгар племенной сүөһү төрүүбүн сүрүн тарба-тааччы. Манна эт хаачысты-балаах бөдөн үрүг боруода сибииннэ уонна үттээх хара эриэн ынахтар иитиллэллэр. Завод кылаабынай зоотех-нигынан Иван Илларионович Педан (снимокка) 15 сылын үлэлиир. Бу кэм устатыгар киһи сүөһү боруодатын хаа-чыстыбатын тупсарыыга улахан селекционной үлэни ытта.

Аллара — ынах үөрө.
Ю. Бармин фотота.
ССТА фогохроникага.

КОММЕНТАТОР • КОЛОМНАТА •

КАПИТАЛ УТАРЫ ҮЛЭ

Холбоһуктаах Штаттарга классовой иһрээһинэр ты-нааһыннара кэлин нэдиэлэ-лэргэ олус күүһүрдэ. Амери-ка үлэлээн интиллээччилэ-рин стачкаларын долгуна сыл сагаланабыттан үүнөн испитэ. Киһи корпорацияла-ры кытары үлэбэ сөбүлэһин болдоҕо бүппүт кэмигэр сайынны 3 ыйга ордук киһи далааһыннаанна.

«Уэстерн Юнион» диин бө-дөн телеграфнай компания 20 тыһыынча связистэрин забастовката уһун кэмгэ салданан барда. От ыйыгар «Белл систем» компания 500 тыһыынча телефониста-рын уопсай национальной стачкалара буолбута. Холбо-һуктаах Штаттар арбааны кытылларынаабы портар ку-руусчуттара иккис ыйдары-гар бастааннаабыллар. От ыйын ортотуттан ыла дойду соҕуруу өтгүн тимир суолун 125 тыһыынча үлэһиттэрэ забастовка биллэрбиттэрэ.

Бастааннаааччылар сү-рүн модьуйуулар — хамна-һы үрдэтин, үлэ усулуобуйа-тын, социальной харалтаны тупсары. Вьетнамга бытыл-лар «кирдээх сэрпинэн» үөс-китиллибит экономическай ыарахаттар кэлин уон сыла үлэтэ суох буолуу уонна сыана үрдээһинин рекорднай үүнүүтүгэр тиэртилэр. Тохто-ло суох барар инфляция (туттууга сылдыар кумаабы харчы элбээн, сыаната тү-һүүтэ) Америка рабочай кы-лааһа урут ситиспит сити-һиһилэрин букатын сотон кө-бистэ, дыһынээх хамнас сар-быллытыгар көмөлөстө.

Бу барыта бүгүнгү Аме-рикага социальной иһрээһи-нэр, классовой охсууулар сытырхайыларыгар ти-риэртэ. Рабочай кылааска монополиялар, сокуон таһаа-рар органнар, буржуазия пропагандатын средстволара утары тураллар. Вашингтон, капитал интэриэһин көмүс-кээн профсоюзтарга күһэйэр арбитраһы (мөккүһээччилэр дьыалаларын быйаарга анаммыт третейскай суут) соннуурга сорунар. Конгресс былаастарга забастовканы бобор уонна бастааннаа-лааччылары итиэнэ проф-союз салайааччыларын дьүүллүүр-дьүһүнүүр бы-раабы биэрэр рабочайдары утары сага сокуон бырайыа-һын бэлэмниир.

Итини сэргэ стачкалыыр хамсааһын үүнүүтүттэн мо-нополиялар дьаһал аһарын ылынан, быстах сөбүлэһи-лэринэн рабочай кылаас ох-суууутун тыһааһынын мөл-төтөргө дьулуһан, билигин албыннааһын суолугар туру-нарга күһэллинилэр. Ол эрэри үлэһит Америка мо-нополияларга быһарылаах охсууну онгорор. Стачкалыыр хамсааһын үүнүүтэ АХШ-ка классовой утарыта туруу сытырхайытын көрдөрөр. Буржуазнай обществога «классовой эйэ» суох уонна бвар да буолуон сатамат.

Олег АНИЧКИН.
ССТА.